

Filippenzen 4: 4-7

Deze zojuist gelezen woorden zijn erg bekend. In vorige overdenkingen heb ik er al op gewezen dat Paulus het in deze brief heel vaak over 'blijdschap' heeft. De woorden 'verblijd u in de Heer' zijn we ook al in hoofdstuk 3:1 tegen gekomen. Daarmee zegt Paulus dus niets nieuws. Maar hij voegt er nu wel iets aan toe. Namelijk het woordje 'altijd' of 'te allen tijde (NBG)'. En dat is niet niks.

Misschien is het goed om te benadrukken dat Paulus het niet over blijdschap in het algemeen heeft. Een mens kan niet altijd blij zijn. Er kunnen omstandigheden in je leven zijn die je blij maken en er zijn gebeurtenissen die je blijdschap wegnemen. Hoe een mens zich voelt wordt vaak door de omstandigheden bepaald. Het is niet gek als je door verdriet overmand wordt bij ernstige ziekte of bij een sterfgeval. Dat overkwam de Heer Jezus ook. En het is ook niet gek als je onnoemelijk blij kunt zijn als je goed nieuws krijgt te horen, zoals een geboorte, het slagen voor een diploma of het meemaken van een mooi concert. Externe gebeurtenissen bepalen je gevoelens van verdriet of blijdschap. Maar altijd blij zijn is wat anders.

Ik weet niet hoe dat met jullie is, maar ik voel me in ieder geval echt niet de hele dag blij. Gelukkig ben ik wel vrij positief ingesteld en voel ik me ook niet vaak terneer gedrukt, maar ik zou mijn gemiddelde gemoedstoestand het beste kunnen omschrijven als 'wel okay'. Maar dat is nog geen toestand van constante blijdschap. Wat zal Paulus bedoelen?

Hij heeft het over 'blijdschap in de Heer'. Dat moet eerst gezegd. Het gaat niet over een constant gevoel van blijdschap, maar over een vreugde als fundament onder je leven. Een blijdschap in de Heer. Dat je, wat er ook gebeurt in je leven, weet dat je een geliefd kind van God bent. Dat je de Heer Jezus als je Verlosser en Heer kent. Dat je weet dat er niets in de hele wereld bestaat dat je buiten het bereik van Gods liefde kan brengen. En omdat dat zo is kan Paulus nu zeggen dat die vreugde er altijd is. Deze blijdschap wordt namelijk niet veroorzaakt door gebeurtenissen in je dagelijks leven, maar door de vraag of Christus alles voor je is. Plezier en een vrolijke bui verdampen bij de minste of geringste tegenslag, maar met blijdschap in de Heer is dat anders, dat kan blijven, zelfs als er tegenslagen in je leven zijn.

Want bij tegenslagen is er een machtig wapen, namelijk het gebed.

Blijkbaar vindt Paulus het nodig om ons erop te wijzen. Want is het niet zo, dat wij ons maar al te vaak zorgen maken? Dat zit ons in het bloed. We zitten over alles en nog wat in. We zijn bang voor de dingen die fout kunnen gaan. Met al die vragen in ons hoofd blijven we maar rondsjouwen. En als we 's avonds naar bed gaan blijft het malen in ons hoofd. We liggen er wakker van.

Ik herinner me uit m'n eigen leven hoe Marja en ik ons ernstig zorgen maakten toen we, na onze sollicitatie bij Agapè, ons afvroegen of het allemaal financieel wel haalbaar zou zijn om van giften te gaan leven met een gezin met toen nog drie kinderen. In onze toenmalige gemeente was er in eerste instantie weinig enthousiasme en ook in de familie kregen we met kritiek te maken. Toen dit allemaal in onze gedachten speelde kregen we via ons dagboekje dat we toen gebruikten deze tekst te lezen. Filippenzen 4:6,7. Geen zorgen maken, maar bidden, en vertrouwen dat het bij God in goede handen is. We gingen het toepassen. Het gevolg was echt niet dat de omstandigheden meteen veranderden. De kritiek was niet verdwenen, ook de financiële situatie veranderde niet a la minuut. Nee, we veranderden zelf. God gaf vrede. Vrede in ons hart die alle verstand te boven gaat. Hij overtuigde ons dat het Hem niet uit de hand zou lopen. Als God roept, zorgt Hij ook. Die vrede van God kun je geen psychologische verklaring voor geven. Het is ook geen doffe onverschilligheid alsof je niet meer geraakt wordt. Daar heeft die vrede niets mee te maken. Want je kunt je zorgen, je pijn en moeiten nog volop voelen. Het gaat niet langs je heen, maar het draait je ook niet dol. De vrede van God beschermt je tegen paniek en ook tegen het doen van dwaze dingen. En die ervaring kent Paulus blijkbaar ook. Hij schrijft deze brief namelijk uit de gevangenis. Niet bepaald in ideale omstandigheden. Maar hij schrijft over blijdschap en getuigt ervan dat je zelf in deze situatie een vrede mag kennen die alle verstand te boven gaat. Dat is niet omdat Paulus zo'n geweldige gelovige is, maar dat is omdat hij zo'n geweldige God heeft.

Ook de Filippenzen hebben wel hun redenen om bezorgd te zijn. Ze zijn aan de bedreiging van tegenstanders bloot gesteld. Ze hebben namelijk ook met de vijandschap van een grote Joodse gemeenschap te maken.

Maar in dit alles is de Heer nabij, zo staat in vs. 5.

Een mooi zinnetje, maar ook een zinnetje dat op twee manieren kan worden opgevat. Het kan betekenen dat de komst van de Heer nabij is. Dan ligt de nadruk op moed houden, ook al heb je nu met tegenslagen te maken, Jezus komt terug en dan wordt alles recht gezet. Dat vooruitzicht mag kracht en moed geven om het vol te houden.

Maar 'de Heer is nabij' kan ook betekenen dat Hij dichtbij is. Ook als je met verdriet of moeilijkheden te kampen hebt, mag je weten dat de Heer bij je is. Hij ziet je leven. Hij laat je nooit los en Hij zal voor je zorgen.

Beide betekenissen zijn mogelijk. Laten we dan ook beide betekenissen maar overeind laten staan. Gods nabijheid en ook de spoedige wederkomst van Christus mogen ons tot troost zijn bij tegenslagen.

Als Paulus het in vs. 6 over ons gebedsleven heeft gebruikt hij vier verschillende woorden. Eerst gebruikt hij een algemeen woord voor bidden, daarna gebruikt hij het woord smeken. Een smeekgebed is een gebed waarbij een specifieke nood die zwaar op je hart drukt voortdurend onder Gods aandacht wordt gebracht. Verder gebruikt hij het woord wensen. Een woord dat zoiets betekent als een verzoekschrift. Bij een verzoekschrift vraagt iemand aan de rechter om recht te spreken omdat je onrecht is aangedaan. Tenslotte gebruikt Paulus het woord dankzeggen. In de Tessalonicenzenbrief (5:18) gebruikt Paulus bijna dezelfde woorden als in onze tekst. Daar zegt hij bovendien dat we moeten danken onder alles. Onder alle omstandigheden. We mogen als we onze nood bij God brengen meteen danken dat ook deze situatie in Zijn hand is.

En dat mogen we ook op onszelf betrekken. God kent ons persoonlijk. Hij kent ons leven. Hij kent onze gemeente. En daarom is een bidstond ook zo mooi. We mogen ons leven en het leven van onze broeders en zusters loslaten en in Zijn trouwe Vaderarmen leggen, Hij is bij ons, Hij laat niet los. En als we dat doen mogen ook wij die vrede die alle verstand te boven gaat ervaren.

AMEN